

Beslut

efter kvalitetsgranskning av
musikundervisningen i grundskolan vid
Sotenäs skola i Sotenäs kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av musik i grundskolan. Syftet är att granska kvaliteten i grundskolans musikundervisning. Kvaliteten bedöms utifrån om musikundervisningen dels utgår från och innehåller ämnets hela kursplan, dels ger eleverna möjlighet till sådant eget skapande som främjar deras utveckling av kreativitet.

De övergripande frågeställningarna är:

1. I vilken utsträckning utgår musikundervisningen från, och innehåller, ämnets hela kursplan?
2. I vilken utsträckning ger musikundervisningen eleverna möjlighet till sådant eget skapande som främjar utveckling av kreativitet?

Granskningen genomförs i årskurserna 7-9 i 30 skolor. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport.

Sotenäs skola, i Sotenäs kommun ingår i denna granskning. Skolinspektionen besökte Sotenäs skola den 26-27 september 2018. Besöket genomfördes av Anette Hamerslag och Karin Lindqvist. Skolinspektionen har tagit del av dokumentation från skolan och genomfört en lektionsobservation samt intervjuer med elever i årskurs 9, med musikläraren och med rektorn.

Sotenäs skola är en kommunal högstadieskola. Skolan har cirka 217 elever i årskurserna 7–9. Enligt inkomna uppgifter från skolans rektor undervisar en legitimerad lärare i musik på skolan. Sammanlagt är 65 timmar avsatt för undervisning i musik till årskurserna 8–9.

I detta beslut gör Skolinspektionen en samlad bedömning av det granskade området utifrån de övergripande frågeställningarna. Därefter följer en motivering till de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat inom ramen för granskningen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen omfattar det centrala innehållet. Bedömningen baseras på kursplanens tre kunskapsområden och redovisas nedan.

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen omfattar kunskapsområdet "Musicerande och musikskapande". I intervjun med musikläraren framkommer att undervisningen omfattar sång, melodispel och ackompanjemang med genretypiska musikaliska uttryck. I intervjun med läraren och vid Skolinspektionens lektionsobservation framkommer att eleverna musicerar tillsammans i klassrummet. Det sker genom att eleverna lär sig att spela ackord och melodispel på ett instrument till en låt som läraren valt, vilken de spelar unisont till ett ackompanjemang som läraren spelar upp. I sångundervisningen berättar läraren att eleverna sjunger i grupp och att eleverna får välja vilka låtar de ska sjunga. I lärarintervjun framkommer vidare att läraren har planerat ett moment där eleverna även får gehörsmusicera efter musikaliska mönster. Läraren ger i intervjun exempel på att undervisningen omfattar rytmisk och melodisk improvisation med röst och instrument. Det sker dels i sångundervisningen, exempelvis då eleverna sjungit "Summer nights" ur musikalen Grease i könsenhetliga grupper och att de improviserat delar av sången, och dels i planerat arbete med musikskapande. Läraren

berättar att planeringen för musik på Sotenässkolan omfattar ett moment för musikskapande i årskurs 8 eller 9 där eleverna ska få komponera musik med digitala verktyg eller akustiska instrument. Läraren uppger att eleverna då får ramar att använda fyra toner att utgå ifrån, och att de då improviserar fram sin musik. Läraren berättar också att hen "smyger in" gestaltningsmoment i sångundervisningen genom att lägga rörelser till sången. Av lärarens planering framgår att en uppgift för musikalisk gestaltning ska genomföras. Det är ett bildspel som eleverna ska skapa individuellt till ett stycke klassisk musik.

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen omfattar stora delar av kunskapsområdet "Musikens verktyg". Utredningen visar att undervisningen omfattar ackord- och melodiinstrument, bas och slagverk för spel i olika ton- och taktarter genom att de instrument som finns på skolan används för musicerande. I intervju med musikläraren och elever framkommer att de instrument som används är främst trummor, gitarr, bas och piano. Skolinspektionens lektionsobservation visar exempel på att musikläraren arbetar med olika delar av kursens centrala innehåll parallellt inom ramen för ett undervisningsmoment. I observerat exempel ingår musikaliska byggstenar såsom tempo, vers och refräng samt musiksymboler, noter, tabulatur och ackordbeteckningar genom att musikläraren integrerar korta teoretiska genomgångar i musicerandet. Undervisning om hur rösten kan varieras i vokala uttryck i olika genrer förekommer genom de sångövningar som ingår i undervisningen berättar musikläraren, som ger exempel på sånger i olika tonarter samt att eleverna utmanas att sjunga genretypiskt och söka sin "stil". Av musiklärarens planering framgår vidare att undervisningen omfattar röst- och hörselvård. Eleverna berättar i intervjun att de fått mäta ljud i decibel i olika miljöer med hjälp av en applikation i mobilen och att de pratat om hörselskador. För undervisning med digitala verktyg uppger musikläraren att eleverna ska använda de datorer som alla elever har tillgång till på skolan, men det är ännu oklart vilka verktyg och vilken mjukvara som ska användas och musikläraren uppger att arbetet är i planeringsfas.

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen omfattar kunskapsområdet "Musikens sammanhang och funktioner". I intervjun med musikläraren framkommer att undervisningen omfattar musikens tanke- och känslomässiga påverkan på människan och musikens funktion i olika medier, till exempel i film och datorspel. Musikläraren ger exempel från undervisningen där film med och utan musik visats med efterföljande samtal om musikens betydelse. På liknande sätt uppger musikläraren att frågor som rör musikens betydelse för att markera identitet och grupptillhörighet, samt genrekunskap behandlas i undervisningen, genom att lyssna och samtala. Musikläraren exemplifierar med två artister som gått bort under året och berättar att dessa exempel använts i undervisningen för att fånga elevernas intresse för människan bakom musiken, påverkan och identitet.

Framväxten av olika genrer samt betydelsefulla tonsättare, låtskrivare och musikaliska verk behandlas inom teoretisk undervisning om musikhistoria. I såväl lärar- som elevintervjun framkommer att undervisningen omfattar föreläsningar och fördjupningsarbeten där eleverna lär sig mer om en valfri kompositör. Av elevintervjun framgår att undervisningen i samband med musicerande omfattar instrument och deras funktion i olika genrer och sammanhang, och att musikläraren har presenterat andra instrument för eleverna än de som använts i klassrummet, exempelvis nyckelharpa.

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen till vissa delar ger eleverna möjlighet till sådant eget skapande som främjar utveckling av kreativitet¹. Bedömningen grundar sig på kvalitetskriterier² som Skolinspektionen bedömt vara av vikt för utveckling av kreativitet.

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen till vissa delar ger eleverna möjlighet att arbeta skapande i processform. I intervjun med musikläraren framkommer att arbetsprocessens betydelse värdesätts och musikläraren uppger att det är en förutsättning för arbete i processform att samla alla elever i ett rum då det saknas grupprum i anslutning till musiksalen. Enligt musikläraren blir det för svårt att vägleda eleverna i arbetet om eleverna sprids till olika lokaler. Musikläraren berättar vidare i intervjun att hen hjälper eleverna vidare i arbetsprocessen genom att ställa frågor och ge tips. Musikläraren betonar i intervjun att det inte finns "rätt och fel" i musikskapandet och att eleverna därför ges relativt fria ramar. Vid Skolinspektionens lektionsobservation går musikläraren runt i klassrummet och hjälper till när eleverna har behov av stöd. Varken observation eller intervjuer ger dock exempel på att undervisningen utöver det är utformad för att möjliggöra individuellt anpassade strategier i elevernas skapande. Skolinspektionens bedömning är att arbetet inte genomförs med strukturellt stöd och tillräcklig tid för att alla elever ska ges möjlighet att uppnå fördjupning i sitt musikskapande.

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen till vissa delar ger eleverna möjlighet att reflektera över skapandet. Utredningen visar att undervisningen innehåller flera moment där eleverna har möjlighet att tillgodogöra sig språk- och begreppsförståelse i syfte att eleverna ska kunna reflektera kring musik och musikskapande. Musikläraren berättar att eleverna får träning i att lyssna aktivt och hitta ett språk för reflektion i övningar där musik inom olika genrer spelas i klassrummet. Exempelvis genom att utgå från begrepp som *tempo* och *balans* och får eleverna lyssna och sätta siffror mellan 1-10 utifrån sin upplevelse, övningarna genomförs i helklass. I den mån lärar-, elevintervjuer och lektionsobservation ger exempel på reflekterande samtal utöver gemensamma klassrumsövningar, sker de spontant. Skolinspektionens bedömning är därför att undervisningen ger eleverna visst utrymme men inte stöd att reflektera kring eget och klasskamraters skapande.

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen till vissa delar ger eleverna valmöjlighet i samband med skapandet. Utredningen visar att eleverna ges valmöjlighet när de musicerar bland annat genom att de får möjlighet att välja instrument. Musikläraren beskriver i intervjun att eleverna kan påverka om de önskar fördjupning inom ett instrument eller breddning genom att spela flera olika instrument när de musicerar, med utgångspunkten att de lär sig något nytt. I det arbetsmoment som musikläraren planerar för musikskapande uppger musikläraren att eleverna kommer att få välja mellan akustiska instrument och digitala verktyg, och att uppgiften ska anpassas efter valet så att eleverna ges stöd inför val av uttryckssätt. Det kan exempelvis ske genom att elever som väljer akustiska instrument får ett enklare upplägg än elever som

¹ I grundskolans läroplan, första kapitlet *Skolans värdegrund och uppdrag* framgår att det ingår i skolan uppdrag att stimulera elevernas kreativitet: *Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem.* Lgr 11, kap 1.

² Undervisning som ger eleverna möjlighet till sådant eget skapande som främjar utveckling av kreativitet omfattar möjlighet att arbeta skapande i processform, möjlighet att reflektera över skapandet samt valmöjlighet i samband med skapandet.

använder digitala verktyg berättar musikläraren. Skolinspektionen bedömer att de färdigheter eleverna får med sig i de delar av undervisningen som omfattar musicerande kan underlätta för eleverna att göra aktiva val när det kommer till musikskapande. Undervisningen är därmed planerad för att ge eleverna förutsättningar att välja en, eller använda en variation, av röst och instrument. Skolinspektionens bedömning är dock att ett tillfälle för musikskapande under årskurs 8 och 9 är otillräckligt för att eleverna ska ges möjlighet till att göra aktiva val i sin skapandeprocess. Det gör också att det blir svårt att för eleverna att välja utifrån genrer och musikaliska traditioner i sitt musikskapande.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande områden.

- **Rektorn behöver försäkra sig om att alla elever ges möjlighet att arbeta med digitala verktyg i musikundervisningen.**

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen behöver utvecklas så att undervisningen omfattar digitala verktyg för musikskapande, inspelning och bearbetning, för alla elever. Utredningen visar att musikläraren vid Sotenässkolan har planerat kursen så att eleverna ges möjlighet att välja att arbeta med digitala verktyg i en arbetsuppgift där de ska komponera musik. Musikläraren uppger att eleverna då får välja om de vill arbeta med akustiska instrument eller digitala verktyg. Utredningen visar därmed att undervisning med digitala verktyg inte ges till alla elever. I intervjun med elever framkommer vidare att det har förekommit att de fått välja att arbeta med digitala verktyg under en period då de har "beting" varvat med praktik, men musikläraren uppger i intervjun att eleverna då arbetar självständigt med uppgiften utan lärarstöd.

Av intervjuerna med musikläraren och rektorn framkommer vidare att det råder viss osäkerhet på skolan kring hur moment för musikskapande med digitala verktyg kan genomföras då skolans surfplattor enligt musikläraren inte fungerar tillfredsställande, samt att det är oklart vilken mjukvara som kan användas på de datorer som eleverna har tillgång till. Skolinspektionens bedömning är att skolans arbete med digitala verktyg för musikundervisningen är påbörjat men ännu inte har integrerats i undervisningen. Arbetet med digitala verktyg behöver därmed utvecklas för att eleverna ska ges den repetition och övning som behövs för att de ska kunna tillägna sig hantverksmässig kunskap³. Utredningen visar att musikläraren inte beskriver hur digitala verktyg kan användas för att fördjupa elevernas arbetsprocess vid musikskapande, samt att inte heller rektorn beskriver de digitala verktygens funktion och möjligheter. I intervjun med rektorn framgår att det finns behov av kompetensutveckling, men att dessa ännu inte prioriterats på skolan.

- **Rektorn behöver försäkra sig om att musikundervisningen i större utsträckning ger eleverna möjlighet att arbeta skapande i processform.**

Bedömningen grundar sig på kvalitetskriterier som Skolinspektionen bedömt vara av vikt för utformningen av musikundervisningen så att den ger eleverna möjlighet till sådant eget skapande som främjar utvecklingen av kreativitet⁴. Utformningen av sådan undervisning

³ Skolverket (2017) Kommentarmaterial till kursplanen i musik. Reviderad 2017, s. 6.

⁴ I grundskolans läroplan, första kapitlet Skolans värdegrund och uppdrag framgår att det ingår i skolan uppdrag att stimulera elevernas kreativitet: Skolan ska stimulera elevernas kreativitet,

omfattar möjlighet att arbeta skapande i processform, möjlighet att reflektera över skapandet, samt valmöjlighet i samband med skapandet.

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen behöver utvecklas så att undervisningen omfattar skapande uppgifter som sträcker sig över tid och uppnår fördjupning. Att betona arbetsprocessens betydelse skulle även kunna medföra att eleverna ges ökade valmöjligheter i samband med skapandet, vilket kan gynna elevernas utveckling av kreativitet. Skolinspektionens bedömning är att varken komposition, gestaltning eller improvisation ges tillräckligt utrymme i undervisningen för att progression i arbetet ska möjliggöras, och för att eleverna ska kunna fördjupa sina kunskaper under kursens gång. Kursplanen i musik bygger på kontinuerlig repetition för progression och Skolverkets kommentarmaterial preciserar att "Musik är en verksamhet där lärandet inte kan forceras eller organiseras i form av att vissa områden "betas av" för att därefter inte återkomma."⁵

Utredningen visar att musikundervisningen för årskurs 8 och 9 är planerad så att eleverna får möjlighet att komponera musik vid ett eller två tillfällen. Såväl lärar- som elevintervjun visar vidare att det inte ges många tillfällen att improvisera i musicerandet. Musikläraren berättar att de möjligheter eleverna får att improvisera främst ges då elever får skapa musik med digitala verktyg. Musikläraren betonar att trygghetsaspekten kan vara avgörande för att arbete med improvisation ska fungera i klassrummet, och att en relation mellan musiklärare och elever behöver etableras för att eleverna ska våga. I lärar- och rektorsintervjuerna framkommer att musikläraren har varit anställd på skolan i ett år och arbetar för att stärka relationen till eleverna.

- **Rektorn behöver försäkra sig om att elever ges utrymme och stöd att reflektera kring eget och andras skapande i musikundervisningen.**

Bedömningen grundar sig på kvalitetskriterier som Skolinspektionen bedömt vara av vikt för utformningen av musikundervisningen så att den ger eleverna möjlighet till sådant eget skapande som främjar utvecklingen av kreativitet⁶. Utformningen av sådan undervisning omfattar möjlighet att arbeta skapande i processform, möjlighet att reflektera över skapandet, samt valmöjlighet i samband med skapandet.

Skolinspektionen bedömer att arbetet med reflektion kring musikskapande i musikundervisningen kan utvecklas. Musikundervisningen syftar bland annat till att eleverna ska utveckla förmågan att reflektera över musik och det framgår av Skolverkets kommentarmaterial att reflektion över musikaliska upplevelser lägger grund för att utveckla en rad färdigheter, bland annat att kunna uttrycka sig och kommunicera genom musik⁷.

Utredningen visar få exempel på strukturellt stöd för elevernas samtal med varandra om sitt och andras skapande i samband med musicerande eller musikskapande. I intervjun med musikläraren framkommer att undervisningen rymmer moment där eleverna lyssnar

nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Lgr 11, kap 1.

⁵ Skolverket (2017) Kommentarmaterial till kursplanen i musik. Reviderad 2017, s. 9.

⁶ I grundskolans läroplan, första kapitlet Skolans värdegrund och uppdrag framgår att det ingår i skolan uppdrag att stimulera elevernas kreativitet: Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Lgr 11, kap 1.

⁷ Skolverket (2017) Kommentarmaterial till kursplanen i musik. Reviderad 2017.

och reflekterar kring andras verk i helklass, de samtalsövningar musikläraren beskriver sker dock enbart i stor grupp. Musikläraren ger inte exempel på ett strukturerat arbete där alla elever ges utrymme och stöd att utveckla sina tankar genom att sätta ord på sitt eget musicerande eller skapade arbete i mindre grupper, elev till elev eller mellan elev och musiklärare. Utredningen ger inte heller exempel på att eleverna ger feedback till varandra eller samtalar om musikskapandet i mindre grupper. Skolinspektionens bedömning är därför att undervisningen inte ger alla elever i klassrummet verktyg att reflektera över exempelvis vilka val de gör i samband med komponerande, improvisation och gestaltning. Sådana samtal kan ge eleverna fördjupning i arbetet som är positivt för utvecklande av kreativitet såväl inom musikämnet som inom andra ämnen⁸. Reflektioner kan göras både muntligt och skriftligt, och bör vara en integrerad del av undervisningen.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 30 augusti 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena samt vilka effekter det haft för verksamheten.

Redogörelsen skickas via e-post, till [kvalitetsgranskningarsthlm@skolinspektionen.se](mailto: kvalitetsgranskningarsthlm@skolinspektionen.se), eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 400-2017:10215) i de handlingar som sänds in.

På Skolinspektionens vägnar

X Gabriel Brandström

Beslutsfattande
Signerat av: Gabriel Brandström

X Karin Lindqvist

Föredragande
Signerat av: Karin Lindqvist

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

<https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/musik-i-grundskolan/>

⁸ Skolverket (2017) Kommentarmaterial till kursplanen i musik. Reviderad 2017, s. 14
"Musikskapande stimulerar elevernas kreativitet samt vilja till att pröva egna idéer. Detta förhållningssätt främjar entreprenörskap, vilket lyfts fram i de första delarna av läroplanen."

Bilaga: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

1 kap. 4 §

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.

1 kap. 11 § första stycket

För varje skolform och för fritidshemmet ska gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

3 kap. 3 §

Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

1.1.1 10 kap. 2 §

1.1.2 Grundskolan ska ge eleverna kunskaper och värden och utveckla elevernas förmåga att tillägna sig dessa.

Utbildningen ska utformas så att den bidrar till personlig utveckling samt förbereder eleverna för aktiva livsval och ligger till grund för fortsatt utbildning.

Utbildningen ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap och ge en god grund för ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Skolförordningen (2011:185)

5 kap 2 §

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna når de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, Reviderad 2018

Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden

”Skolans uppgift är att låta varje enskild elev finna sin unika egenart och därigenom kunna delta i samhällslivet genom att ge sitt bästa i ansvarig frihet.”

Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag

”Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för hur digitaliseringen påverkar individen och samhällets utveckling. Alla elever ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik.(...).”

”Skolan ska stimulera varje elev att bilda sig och växa med sina uppgifter. I skolarbetet ska de intellektuella såväl som de praktiska, sinnliga och estetiska aspekterna uppmärksammas (...).

Eleverna ska få uppleva olika uttryck för kunskaper. De ska få pröva och utveckla olika uttrycksformer och uppleva känslor och stämningar. Drama, rytmik, dans, musicerande och skapande i bild, text och form ska vara inslag i skolans verksamhet. En harmonisk utveckling och bildningsgång omfattar möjligheter att pröva, utforska, tillägna sig och gestalta olika kunskaper och erfarenheter. Förmåga till eget skapande hör till det som eleverna ska tillägna sig.”

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden

Under rubriken Riktlinjer anges att alla som arbetar i skolan bland annat ska;

- i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor,
- i sin verksamhet bidra till att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet

I avsnittet om lärarens ansvar står bland annat att läraren ska;

- synliggöra och med eleverna diskutera hur olika uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter, samt hur könsmönster kan begränsa egna livsval och livsvillkor,

- planera och genomföra undervisningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper

Under rubriken till område 2.2 Kunskaper anges bland annat att;

”Skolan ska bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.”

Bland de övergripande målen under området Kunskaper anges att skolan bland annat ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola;

- kan använda såväl digitala som andra verktyg och medier för kunskapssökande, informationsbearbetning, problemlösning, skapande, kommunikation och lärande,
- kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga, och
- kan använda och ta del av många olika uttrycksformer såsom språk, bild, musik, drama och dans samt har utvecklat kännedom om samhällets kulturutbud

Bland riktlinjerna under området Kunskaper anges vidare att läraren bland annat ska;

- stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan,
- ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel,
- får använda digitala verktyg på ett sätt som främjar kunskapsutveckling,

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar

I avsnittet anges bland annat att rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar exempelvis för att

- utbildningen och undervisningen organiseras så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet
- skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas,
- skolans arbetsmiljö utformas så att alla elever, för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, ges aktivt lärarstöd och får tillgång till och förutsättningar att använda läromedel av god kvalitet samt andra lärverktyg för en tidsenlig utbildning, bland annat skolbibliotek och digitala verktyg,
- personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.

Lgr 11, 5. Kursplaner, 5.8 Musik

Syfte

I kursplanen för musik beskrivs inledningsvis syftet med undervisningen och vilka förmågor som undervisningen syftar till att utveckla hos eleverna.

”Genom undervisningen i ämnet musik ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- spela och sjunga i olika musikaliska former och genrer,
- skapa musik samt gestalta och kommunicera egna musikaliska tankar och idéer, och
- analysera och samtala om musikens uttryck i olika sociala, kulturella och historiska sammanhang.”

Centralt innehåll

Det centrala innehållet **för årskurs 7-9** är uppdelat i tre kunskapsområden;

Musicerande och musikskapande

- Sång, melodispel och ackompanjemang i ensembleform med genretypiska musikaliska uttryck.
- Gehörsmusicerande efter musikaliska mönster i olika genrer.
- Rytmask och melodisk improvisation till trumkomp, ackordföljder eller melodislingor med röst och instrument.
- Musikskapande i olika genrer, till exempel visor, ljudkompositioner och låtar.
- Musikalisk gestaltning där olika uttrycksformer kombineras.

Musikens verktyg

- Röstvård, hörselvård och orsaker till att musiklyssnande och musicerande kan bidra till hörselskador samt hur hörselskador kan förebyggas.
- Hur rösten kan varieras i flerstämmiga, vokala uttryck i olika genrer.
- Ackord-och melodiinstrument, bas och slagverk för spel i olika ton-och taktarter.
- Rytmask, klang och dynamik, tonhöjd, tempo, perioder, taktarter, vers, refräng och ackord som byggstenar för att musicera och komponera musik i olika genrer och med varierande instrumentation.
- Musiksymboler och notsystem, noter, tabulatur, ackordbeteckningar och grafisk notation.
- Digitala verktyg för musikskapande, inspelning och bearbetning.

Musikens sammanhang och funktioner

- Ljudets och musikens fysiska, tanke-och känslomässiga påverkan på människan. Musikens funktion för att markera identitet och grupptillhörighet i olika kulturer, med fokus på etnicitet och kön.
- Hur musik används i olika medier, till exempel i film och datorspel.
- Instrument och deras funktion i olika genrer och sammanhang, till exempel i en symfoniorkester eller i ett rockband.
- Konstmusik, folkmusik och populärmusik från olika epoker. Framväxten av olika genrer samt betydelsefulla tonsättare, låtskrivare och musikaliska verk.

Prop. 2009/10:165 *Den nya skollagen - för kunskap, valfrihet och trygghet*

I propositionen anges bland annat att i skolans uppdrag ligger att ge alla elever "bästa möjliga förutsättningar att utifrån sina behov och förutsättningar utvecklas så långt som möjligt i enlighet med utbildningens mål" samt att "ge varje flicka och pojke lika möjlighet att utveckla sin fulla potential som människa." (s. 221)

I propositionen föreslår regeringen att "kunskapsbegreppet ges en bred innebörd så att utbildningen också ska främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare. Sådan allsidig personlig utveckling kan bl.a. handla om utvecklande av den kreativa förmågan, lusten att skapa, förmågan att ta initiativ och omsätta idéer till handling. Dessa förmågor och färdigheter är centrala för att utveckla ett entreprenöriellt förhållningssätt. Det övergripande målet för utbildningen stödjer strävan att entreprenörskap ska löpa som en röd tråd genom hela utbildningssystemet." (s. 222)

"(...) Estetisk och konstnärlig verksamhet är en viktig del av förskolans och skolans uppdrag. (...)I skolarbetet ska de intellektuella såväl som de praktiska, sinnliga och estetiska aspekterna uppmärksammas. Förmågan till eget skapande tillhör det som eleverna ska tillägna sig. Ett antal av skolans ämnen vilar således till en del på vad som kan betecknas som konstnärlig grund." (s. 224)